

Nationaal Archief
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

Nummer Toegang: 2.19.042.10

**Inventaris van de archieven van het
Overlegorgaan voor Tertiair Onderwijs,
(1965) 1969-1979; Landelijk College
Studiecommissies, 1964-1969;
Centrale Studiecommissie in Utrecht,
1967-1969**

J.A.A. Bervoets

Nationaal Archief, Den Haag 1981

This finding aid is written in Dutch.

INHOUDSOPGAVE

Beschrijving van het archief.....	5
Aanwijzingen voor de gebruiker.....	6
Openbaarheidsbeperkingen.....	6
Beperkingen aan het gebruik.....	6
Materiële beperkingen.....	6
Aanvraaginstructie.....	6
Citeerinstructie.....	6
Archiefvorming.....	7
Geschiedenis van de archiefvormer.....	7
Een probleemstelling als context.....	7
Faculteitsverenigingen en studieverenigingen, studieverenigingen.....	7
Het Overlegorgaan Tertiair Onderwijs, een alternatief voor de tegenuniversiteit.....	8
Geschiedenis van het archiefbeheer.....	9
De verwerving van het archief.....	10
Inhoud en structuur van het archief.....	11
Inhoud.....	11
Selectie en vernietiging.....	11
Verantwoording van de bewerking.....	11
Ordering van het archief.....	11
Verwant materiaal.....	12
Beschikbaarheid van kopieën.....	12
Verwante archieven.....	12
Beschrijving van de series en archiefbestanddelen.....	13
I. Het archief van het Overlegorgaan voor Tertiair Onderwijs, 1969-1979.....	13
II. Het archief van het Landelijk College van Studieverenigingen en Studieverenigingen, 1964-1969.....	16
III. Het archief van de Centrale Studievereniging in Utrecht, 1967-1969.....	18

BESCHRIJVING VAN HET ARCHIEF

Naam archiefblok:

Overlegorgaan Tertiair Onderwijs

Archiefbloknummer:

I27209

Omvang:

73 inventarisnummer(s); 5,40 meter

Taal van het archiefmateriaal:

Het merendeel der stukken is in het Nederlands.

Soort archiefmateriaal:

Normale geschreven, getypte en gedrukte documenten, geen bijzondere handschriften.

Archiefdienst:

Nationaal Archief

Locatie:

Den Haag

Archiefvormers:

Landelijk College van Faculteitsverenigingen (1964-1967)

Landelijk College van Studiecommissies en Studieverenigingen (1964-1969)

Centrale Studiecommissie in Utrecht (1967-1969)

Associatie Studieverenigingen Utrecht.(1967-1969)

Overlegorgaan voor Tertiair Onderwijs (1969-1979)

Samenvatting van de inhoud van het archief:

Het archief bevat gegevens over pogingen tot inspraak van studenten uit de tijd van het studentensyndicalisme van de jaren '60, met name tijdens de universiteitsbezettingen vanaf 1969.

Aanwijzingen voor de gebruiker

OPENBAARHEIDSBEPERKINGEN

Volledig openbaar.

BEPERKINGEN AAN HET GEBRUIK

Reproductie van originele bescheiden uit dit archief is, behoudens de algemene regels die gelden voor het kopiëren van stukken, niet aan beperkingen onderhevig. Er zijn geen beperkingen krachtens het auteursrecht.

MATERIËLE BEPERKINGEN

Het archief kent geen beperkingen voor het raadplegen van stukken als gevolg van slechte materiële staat.

AANVRAAGINSTRUCTIE

Openbare archiefstukken kunnen online worden aangevraagd en gereserveerd. U kunt dit ook via de terminals in de studiezaal van het Nationaal Archief doen. Om te kunnen reserveren dient u de volgende stappen te volgen:

1. [Creëer een account of log in.](#)
2. Selecteer in de archiefinventaris een archiefstuk.
3. Klik op 'Reserveer' en kies een tijdstip van inzage.

CITEERINSTRUCTIE

Bij het citeren in annotatie en verantwoording dient het archief tenminste éénmaal volledig en zonder afkortingen te worden vermeld. Daarna kan worden volstaan met verkorte aanhaling.

VOLLEDIG:

Nationaal Archief, Den Haag, Overlegorgaan Tertiair Onderwijs, nummer toegang 2.19.042.10, inventarisnummer ...

VERKORT:

NL-HaNA, Overlegorgaan Tertiair Onderwijs, 2.19.042.10, inv.nr. ...

Archiefvorming

GESCHIEDENIS VAN DE ARCHIEFVORMER

EEN PROBLEEMSTELLING ALS CONTEXT.

De hierboven beschreven archiefvormers spelen een bescheiden rol in de context van grote veranderingen in het studentenleven, gevolg van een explosieve groei van het aantal studenten in een universitair systeem dat daar mentaal niet op berekend was. De vanaf 1876 gekoesterde academische vrijheid op het gebied van kennisverwerving en kennisverbreding ('studievrijheid') kwam ter discussie te staan nu de studie-eisen voor honderd tot bijna duizend studenten per vakgroep worden gestroomlijnd en de studie dreigde te "verschoolsen". Er ontstond een conflictsituatie tussen de traditionele vrijheidsidealen, de toenemende rol van de overheidsfinanciering door studiebeurzen en de roep om 'efficiency' van de studie-inrichting. Binnen de studentenwereld domineerde een studentenleven van corpora en daarmee verwante groepen of geïntegreerde faculteitsverenigingen, die zich na hun succes van 1876 tot gezelligheidsverenigingen hadden ontwikkeld met eigenstandige tradities. Vanaf 1945 werd op basis van de civitasgedachte in elke universiteit een grondraad gevormd waarin alle studenten waren vertegenwoordigd om overleg te voeren met de universitaire instanties. Twee van elkaar afwijkende voorbeelden: de radicaaldemocratische ASVA in Amsterdam, die opkwam voor studentenbelangen en het Nijmeegsch Studenten Corps "Carolus Magnus", die -de facto - als koepel van gezelligheidsverenigingen een verplichte bijdrage aan alle studenten hief. Al deze organen kenden een landelijke vertegenwoordiging in de Nederlandse Studenten Raad, die de belangen van de studenten tegenover het regeringsbeleid diende te vertegenwoordigen.

In 1963 werd de Studentenvakbeweging opgericht, die zich sterk maakte voor democratisering van de studentenvertegenwoordiging en met als organisatiemodel een decentraal aangestuurde vakbeweging. Tegelijkertijd eiste zij democratisering van het onderwijs door de toekenning van studiekansen van iedereen en stelde zij medezeggenschap van studenten in de organisatie van hun studie aan de orde. Dit laatste is ook onderwerp van de hier beschreven archiefvormers, die op de gestelde problemen een eigen antwoord probeerden te formuleren.

FACULTEITSVERENIGINGEN EN STUDIEVERENIGINGEN, STUDIECOMMISSIES.

Door het initiatief van de SVB kwam het tot hervormingen in de Nederlandse Studentenraad, waarin ook tegenstanders van de SVB als het Nederlands Studenten Akkoord en de Progressieve Studenten Organisatie antwoorden probeerden te vinden. Op plaatselijk niveau werden voorstellen gedaan voor studieberaad, waarbij studenten en hoogleraren in de verschillende faculteiten in structureel overleg probeerden te gaan. Als basis dienden gedeeltelijk de faculteitsverenigingen, voor zover zij zich boven hun eigen traditionele karakter

van gezelligheidsvereniging .of dispuutsgenootschap wisten uit te stijgen. De organisatiegraad verschilt per universiteit, maar de beweging was in Utrecht het sterkst. Daar werd op initiatief van de grondraad, de Utrechtse Studentenfederatie (USF) een Associatie Studieverenigingen Utrecht ingesteld, die deze studieverenigingen voortaan “onder voogdij” stelde en subsidieerde. De autonomie van deze verenigingen werd gerespecteerd, maar zij kregen als taak namens de studenten te onderhandelen over de organisatie van hun studie. Per vakgroep of faculteit ontstond een permanente overlegstructuur tussen hoogleraren en studenten met gekozen representanten, de studiecommissie. Deze commissies stuurden weer afgevaardigden naar de Centrale Studiecommissie in Utrecht. Deze waren op hun beurt weer vertegenwoordigd in het Landelijk College van Studiecommissies en Studieverenigingen, een organisatie samengesteld uit de Raad van Praesides (voorzitters) van de bestaande faculteitsverenigingen en een Raad van Studiecommissies in wording. De raad probeerde tot overleg te komen met de regering en de Academische Raad over onderwerpen van studiehervorming die door regeringsambtenaren en anderen werden voorgesteld.

Zowel de ASVU en de Centrale Studiecommissie werden in 1967 opgericht, het jaar waarin in universiteiten waarin het overleg minder harmonisch was, “kritiese universiteiten” tot stand kwamen, die autoritaire plannen van universitaire centralisatie en disciplineren van de studie aan te kaak stelden (rapporten Maris en Posthumus). Ook de Studentenvakbeweging, die in 1968 een meerderheid in de Nederlandse Studentenraad zou krijgen, liet zich inspireren door de Kritische Universität Berlijn tot de vorming van een model van tegenuniversiteiten, naar voorbeeld van wat zich in 1861 in Delft heeft afgespeeld. Ook kon de Chinese culturele revolutie – althans wat men er toen van wist - als utopisch model voor “contestatie” dienen om zeggenschap of inspraak te verkrijgen.

HET OVERLEGORGAAN TERTIAIR ONDERWIJS, EEN ALTERNATIEF VOOR DE TEGENUNIVERSITEIT

Vanaf 1968 stelde de Nederlandse Studentenraad zijn structuur ter discussie. Men wilde in de Raad niet alleen een vertegenwoordiging van universiteitsstudenten, maar ook van het hoger beroepsonderwijs. Tegelijkertijd radicaliseerde de studentenbeweging op de universiteiten, met als gevolg de bezettingsbewegingen, waarvan die van het Amsterdamse Maagdenhuis de belangrijkste was. Daar werden geheime plannen van verdere centralisatie van universiteiten naar het model Maris ontdekt. Het wantrouwen van de bezetters en hun geestverwanten in het regeringsbeleid leek daarmee bevestigd en de democratiseringsbeweging koos principieel voor buitenparlementaire oppositie, daarbij ondersteund door Herbert Marcuses essay "Kritische Toleranz". Daar stond tegenover dat ook diverse hoogleraren zich verzetten tegen de eisen die de massale toename van studenten in hun faculteiten aan de organisatie van hun studie eisten en geen enkele vorm van tegenspraak of tolerantie gedoogden.

Onder druk van het studentenprotest diende de toenmalige minister van Onderwijs, G.H. Veringa, in 1970 de Wet Universitaire Bestuurshervorming in, waarvoor hij in 1969 een nota indiende. Door de meerderheid van de afgevaardigden in de Nederlandse Studentenraad, die overigens zelf in ontbinding geraakte, werd deze nota afgewezen. Vanuit Utrecht werd toen een alternatief overlegorgaan gevormd, waarin zowel universiteitsstudenten als studenten van het hoger beroepsonderwijs betrokken waren, het Overlegorgaan Tertiair Onderwijs (OTO), dat wel de gesprekken met de minister wilde aangaan.

Het overlegorgaan richtte zich vooral op de inrichting van het hoger onderwijs,. Hoogste orgaan was de Raad, die in navolging van de Nederlandse Studentenraad ook congressen hield, resoluties uitsprak en maatschappelijke problemen ter discussie stelde. Het bureau dat door de raad was ingesteld, met een abactiaat en fiscalaat – nog altijd de ‘oude’ studententer-men - voorzag in een behoefte van documentatie van de studentenwereld door verspreiding van gegevens over het onderwijsbeleid van de regering, de verdergaande democratisering en volgde op enige afstand de discussie over maatschappijver-andering. Maar tijdens het verloop van het overleg werd duidelijk dat er een structuur moest worden geformuleerd waarlangs het overleg moest lopen. In de loop der jaren is het niet tot een definitieve nota gekomen, omdat het ideaal van democratisering steeds verder weg kwam te staan. Het OTO-overleg was geen afspiegeling van alle universiteiten geweest, omdat zij deels was voorbijgestreefd door verdergaande structuren, zoals bijvoorbeeld in Groningen, maar deels ook geen vaste voet kreeg waar binnen de universiteiten de conflicten waren verhard en elke vorm van “inspraak” werd afgewezen. Vanaf 1975 waren de massabewegingen van de studenten voorbij en verplaatste de maatschappijkritiek zich naar autonome bewegingen buiten de academische wereld.

Het OTO zag zich genoodzaakt zich om te vormen als een rechtspersoon en vanaf 1976 formuleerde het statuten voor een Stichting studie- en informatiecentrum “OTO”, wat wijst op de omvorming tot een autonome adviesinstelling. Tot universitaire bestuurshervorming kwam het niet meer, en de statuten van het centrum zijn ook niet meer vastgesteld.

GESCHIEDENIS VAN HET ARCHIEFBEHEER

Studentenorganisaties bewaren alleen archieven als een vast kantoor aanwezig is. Is dat niet het geval dan worden archieven van individuen mee naar huis genomen. Ordening en conservering zijn afhankelijk van de traditie van de organisatie voorzover die belang stelt in zijn erfgoed. Van de Nederlandse Studentenraad en de Studentenvakbeweging als organisatie zijn geen archieven bewaard gebleven. De SVB zelf was in de praktijk geen bewust archiefvormend orgaan en het NSR-archief is na ontbinding van de raad en ontruiming van het pand nagenoeg vernietigd.

Studentikoze archiefvormers wisselen jaarlijks van bestuur. Van elk bestuur is de ordening afhankelijk, omdat er zelden sprake is van een doorgegeven registratuurplan. Dat is ook bij het archief van het OTO het geval, dat echter wel zijn archief bewaarde, omdat het zich als informatiecentrum beschouwde.

DE VERWERVING VAN HET ARCHIEF

Het archief is door schenking verworven.

Inhoud en structuur van het archief

INHOUD

Het archief bevat naast handelingen van de archiefvormers zelf voor het merendeel documentatieverzamelingen: brochures, tijdschriften en pamfletten over onderwijshervorming en democratisering van het onderwijs, wetenschapskritiek en maatschappijverandering. Daardoor bevat het ook gegevens over de omgeving waarin het werkzaam is geweest. Mogelijk bevat het leemten, omdat de in 1970 aangevangen series notulen niet zijn voortgezet.

SELECTIE EN Vernietiging

Het archief is ongeselecteerd; het bevat dubblures en de verwijdering daarvan kan tot ruimtewinst leiden. Over de bestemming van de documentatie kan een beslissing worden genomen.

Verantwoording van de bewerking

Het archief is na acquisitie niet nader bewerkt en gedeeltelijk ongestructureerd.

Ordening van het archief

De archiefbestanddelen bevatten gedeponeerde stukken van diverse individuen die elkaar per academisch jaar opvolgden. De ordening is grotendeels bepaald door de personen die op dat moment de pen voerden. In de series tijdschriften bevinden zich leemten,

Het archief van de Centrale Studiecommissie in Utrecht is niet geordend en beschreven.

Verwant materiaal**BESCHIKBAARHEID VAN KOPIEËN**

Inventarisnummers van dit archief zijn niet in kopievorm beschikbaar

VERWANTE ARCHIEVEN

Studentenbeweging: Archiefstukken van leden van de Studentenvakbeweging (SVB) bevinden zich verspreid op naam van persoonlijke archiefvormers in het Internationaal Instituut voor Sociale Geschiedenis te Amsterdam en het Katholiek Documentatiecentrum in Nijmegen. Een en ander is het gevolg van wervingsacties van Nijmeegse historici rond 1969 en oud-leden van de SVB in 1988 om gegevens van de studentenbewegingen in de jaren '60 als erfgoed te bewaren.

Studieorganisatie: Archief van de Academische Raad, toegang 2.14.35.

BESCHRIJVING VAN DE SERIES EN ARCHIEFBESTANDDELEN

I. HET ARCHIEF VAN HET OVERLEGORGAAN VOOR TERTIAIR ONDERWIJS, 1969-1979

- 1** Dossiers met de opschriften "Algemeen", "Vademecum voor Studenten", "Centrale contributie-inning".
- 2** Dossier: "Huisvesting".
- 3** Archivalia van het fiscaat (penningmeesterschap): correspondentie.
- 4** Statuten van het Overlegorgaan en van het Informatiecentrum van het Overlegorgaan, met voorstukken en correspondentie.
- 5** Diverse stukken, met ontwerp-registratuurplan op code.
Deze code is niet bij de ordening toegepast.
- 6** Dossier "beheerskosten".
- 7** Dossiers "Landelijk Bureau-Beleid van het O.T.O."
- 8-11** Stukken betreffende kontakten met andere organisaties, alfabetisch geordend.
 - 8** A-H.
 - 9** Interakademiale Werkgroep Convor
 - 10** U-V.
 - 11** Welzijnsbond Universiteiten Werkgroep Toekomstige Studievoorlichting
- 12** Correspondentie.
1969-1970
- 13** Dossier "Activa en voorraden".
- 14** Concept-begrotingen met bijlagen rekeningen.
- 15** Notulen en correspondentie.
1970
- 16** Financiële correspondentie.
- 17** Jaarbalansen en concepten.
- 18** Index op de verzameling brochures.

-
- 19** Exemplaren van de brochure "O.T.O. -mededelingen".
- 20** Exemplaren van het blad "Tertiair Onderwijs"
nrs. 1-5, 12, 22.
- 21-22** Ter verspreiding aangeboden publicaties van derden.
21 Bestanddeel 1
22 Bestanddeel 2
- 23** Cahiers Hoger Onderwijs, uitgegeven door het O.T.O.
nrs 1, 10, 12, 13, 20, 21.
- 24** Ingekomen bulletin van het Centrum van Documentatie en
Bezinning op het Christelijk Onderwijs.
- 25-26** Bulletins van de Nederlandse Studentenraad.
1965-1969
Deze stukken zijn binnengekomen bij het Landelijk College van
Studiecommissies en Studieverenigingen.
25 1965
26 1967-1969
- 27** Notulen en rapporten, ingekomen rapporten van de Nederlandse
Studentenraad.
1968-1970
- 28** Rapporten van de O.T.O., de Nederlandse Studentenraad en de
Studentenvakbeweging.
1969-1970
- 29-41** Publicaties van het O.T.O., alsmede ingekomen publicaties van
studentenorganisaties en organisaties van studerenden aan het
tertiair onderwijs, afkomstig uit de documentatieverzameling van
het O.T.O.
29 Bestanddeel 1
30 Bestanddeel 2
31 Bestanddeel 3
32 Bestanddeel 4
33 Bestanddeel 5
34 Bestanddeel 6
35 Bestanddeel 7
36 Bestanddeel 8
37 Bestanddeel 9
38 Bestanddeel 10
39 Bestanddeel 11
40 Bestanddeel 12
41 Bestanddeel 13

42

Exemplaren van het blad Student.
1973-1976

II. HET ARCHIEF VAN HET LANDELIJK COLLEGE VAN STUDIECOMMISSIES EN STUDIEVERENIGINGEN, 1964-1969

zie ook de nummers 25-26.

- 43** Verslagen en working-papers van landelijke congressen van de Nederlandse Studentenraad.
1964-1969
- 44** Dossiers, gerubriceerd en van letters A-Z. voorzien, met lijst.
- 45** Dossier "Studieraden".
- 46** Dossier "Voorlichting".
- 47** Dossier "Diversen".
- 48** Dossier "Rapporten".
- 49** Correspondentie, gerubriceerd en voorzien van de letters A-Z., met notulen.
- 50** Notulen en convocaties.
- 51** Archief van de redactie van het orgaan "Louter College".
- 52** Correspondentie, gerubriceerd in diverse rubrieken A-Z., ongeordend.
- 53** Archief van de Associatie van Studieverenigingen in Utrecht.
1967-1969
- 54-57** Archief van de Disputorenraad Utrecht.
1968-1969
 - 54** Stukken betreffende de organisatie van excursies.
 - 55** Nota Vormingswerk Utrecht, dossier.
 - 56** Notulen met bijlagen.
 - 57** Rubriek "Algemeen".
- 58** Correspondentie van de Associatie van Studieverenigingen in Utrecht, gerubriceerd onder de letters A-Z.
- 59** Dossier "Objectieve studietoetsen".
- 60** Dossier "Baccalaureaat".
- 61** Dossier "Studieduur, rendement en beperking".
- 62** Dossier "Informatie wetenschappelijk onderwijs algemeen".

- 63** Correspondentie, gerubriceerd onder de letters S-Z.
- 64** Adreslijsten, overzichten van bestuurssamenstellingen e.d.
- 65** Correspondentie, gerubriceerd A-T. Getafeld.
- 66** Archivalia van de beheerder van het Fonds Bijzondere Middelen van de Associatie van Studieverenigingen in Utrecht.
- 67** Exemplaren van het orgaan "Louter College".

**III. HET ARCHIEF VAN DE CENTRALE STUDIECOMMISSIE IN
UTRECHT, 1967-1969****68-73**

Ongeordende bestanden.

- 68** Bestanddeel 1
- 69** Bestanddeel 2
- 70** Bestanddeel 3
- 71** Bestanddeel 4
- 72** Bestanddeel 5
- 73** Bestanddeel 6